

Selonteko sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta Turvallisuuden ja varautumisen lautakunnan alaisessa toiminnassa 2025

Pelastuslaitos ja turvallisuuspalvelujen toimialuetta johtaa pelastusjohtaja. Toimialueen tilivelvollisten henkilöiden tehtävät, vastuut ja avainhenkilöiden sijaiset on määriteltä pelastusjohtajan päätöksellä. Toiminnallisia riskejä arvioidaan ja seurataan vuosittain eri työryhmien tai vastuuhenkilöiden toimesta. Riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta vastaavat pelastusjohtajan lisäksi pelastuslaitoksen päällikköviranhaltijat omilla palvelualueillaan.

Aluehallitukselle ja turvallisuuden ja varautumisen lautakunnalle raportoidaan taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumisesta. Pelastustoimen lainmukaisuutta valvoo tehtävänsä mukaisesti Lupa- ja valvontavirasto tekemällä valvontakäyntejä ja laatimalla vuosittain asiantuntija-arvion palveluiden tilasta.

Toimialueen merkittävimmät toiminnalliset ja taloudelliset riskit liittyvät talouden tasapainoon ja lakisääteisten palveluiden tuottamisen haasteisiin sekä kansainvälisen turvallisuustilanteen muutosten vaikutuksiin.

Pelastustoimen ja ensihoidon toimintavalmius- ja potilaan tavoittamisajat eivät ole kaikilta osin toteutuneet säännösten ja palvelutasopäätösten edellyttämällä tasolla. Maakunnan alueella on riskiruutuja, joihin ei ole kyetty tuottamaan kiireellistä pelastustoimen palvelua vaadittujen vaatimusten puitteissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan keskeiset havainnot:

- Pelastustoimen henkilöstölle asetetut kiristyneet vaatimukset ovat heikentäneet ylläpitää kykyä vaativiin pelastustehtäviin harvaan asutulla alueella. Pienten pelastusasemien lähtövalmiutta ei kyetä varmistamaan aukottomasti.
- Pelastustoimen kaluston korjausvelka kasvaa edelleen. Lisäksi turvallisuustilanteen muutokset aiheuttavat tarpeen materiaalihankintoihin.
- Pelastustoimen lakisääteisissä palveluissa on puutteita (varautuminen ja palotarkastustoiminta). Operatiivisen palvelutuotannon saatavuus on parantunut kehitystoimenpiteiden johdosta. Pitkäaikaisia puutteita on kahdessa ongelmaluokassa.
- Ensihoitopalvelun toimintavalmiuden puutteet ovat vähentyneet. Puutteita esiintyy vain C-kiireellisyysluokan tehtävissä.
- Ensihoitajien osalta on tunnistettu riskiksi henkilöstön riittävä osaamisen ylläpitäminen ensihoidolle kuulumattomiin tehtäväkokonaisuuksiin (kotiin vietävät palvelut).

Havaittuihin puutteiden korjaamiseksi on suunniteltu toimenpiteet pelastustoimen ja ensihoitopalveluiden palvelutasopäätöksiä kehittämissuunnitelmassa vuosille 2026–2029. Valtio on myöntänyt lisärahoitusta lakisääteisten puutteiden korjaamiseen.